

Raadsinformatiebrief

GEMEENTEBESTUUR

RIB nummer 2021 111
collegevergadering d.d. 20 juli 2021
programma Algemene middelen
portefeuillehouder F. Schatorjé

ons kenmerk 1777339
team RGFINT / RGBAMO
steller JHP Custers / F. Maas
doorkiesnummer +31773596123/6117
e-mail j.custers@venlo.nl /
F.Maas@venlo.nl

datum 12 juli 2021
bijlage(n) N.v.t.
datum verzonden

22 JULI 2021

Onderwerp

Gemeentefonds / Meicirculaire 2021

Kennismemen van

De uitkeringen uit het gemeentefonds zijn de grootste inkomstenbronnen van de gemeente Venlo. Via circulaire ontvangen wij belangrijke informatie omtrent de ontwikkelingen ten aanzien van het gemeentefonds. Recent is de Meicirculaire 2021 uitgebracht door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Aanleiding

De uit de Meicirculaire voortvloeiende ontwikkelingen zijn onderdeel van de integrale afwegingen bij begrotingsvoorbereiding 2022-2025 en de FinRap 2021. De integrale afweging en voorbereiding vindt plaats op basis van de door u vastgestelde kaders en toepassing van de begrotingsregels. Ter voorbereiding op de begrotingsbehandeling 2022-2025 informeren wij u over de ontwikkelingen op hoofdlijnen.

Kernboodschap

De te verwachten ontwikkeling van de hoogte van de uitkeringen uit het gemeentefonds ten opzichte van de vastgestelde begroting 2021-2024 en de in de Kadernota 2022 vermelde compensatie loon- prijsontwikkelingen is als volgt:

Tabel: Ontwikkeling gemeentefonds ten opzichte van de vastgestelde begroting 2021 -2024

Bedragen x € 1.000	2021	2022	2023	2024	2025
Meicirculaire 2021	256.247	248.235	241.416	233.842	228.492
Vastgestelde begroting 2021-2024*	244.159	238.305	236.571	234.791	234.335
Ontwikkelingen gemeentefonds kadernota 2022		4.453	2.621	2.869	3.019
Bruto resultaat meicirculaire 2021	12.088	5.477	2.224	-3.818	-8.862
A. 'Toevoegingen / Onttrekkingen gemeentefonds'	8.603	4.486	2.196	-3.879	-8.868
B. Netto-resultaat	3.485	991	28	61	6

* incl. begrotingswijzigingen VoRap 2021

De uitkeringen uit het gemeentefonds zijn vrij besteedbaar en vormen daarmee een algemeen dekkingsmiddel. De inzet behoort tot het budgetrecht van de raad. De ontwikkeling van het bruto resultaat wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door:

A. 'Toevoegingen / Onttrekkingen gemeentefonds

Door het Rijk worden er bedragen aan het gemeentefonds toegevoegd of onttrokken (taakmutaties). Deze toevoegingen of onttrekkingen kunnen leiden tot een toe- of afname van uitgaven op andere beleidsterreinen zowel lokale als regionale taken. Op hoofdlijn gaat het om de volgende risico's en kansen:

- *Coronasteunpakket € 2,7 miljoen incidenteel voordelig 2021*
Aanvullend coronasteunpakket ten opzichte van de in de VoRap 2021 voorgelegde begrotingswijzigingen. Het gaat hierbij onder andere om maatregelen op het gebied van Maatschappelijke opvang en OGGz, Re-integratie, schuldenbeleid, crisisdienstverlening, eenzaamheid ouderen, Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke kosten (TONK) en cultuurmiddelen. In de prognose VoRap waren deze overigens wel al voorzien en verwerkt.
- *Aanpak problematiek jeugdzorg: € 2,7 miljoen incidenteel voordelig 2021*
Bij de voorjaarsnota heeft het kabinet voor het jaar 2021 € 120 miljoen beschikbaar gesteld via specifieke uitkeringen en € 493 miljoen via het gemeentefonds voor acute problematiek in de jeugdzorg. Hierover wordt u middels een separate Raadsinformatiebrief geïnformeerd.
- *Voogdij/18+ € 1,3 miljoen structureel voordelig vanaf 2022*
Voornamelijk loon- prijsbijstelling van de integratie uitkering
- *Vrouwenopvang (centrumfunctie) € 1,2 miljoen structureel voordelig vanaf 2021*
Er is landelijk € 38,6 miljoen toegevoegd voor versterking van Veilig Thuis omdat het aantal meldingen en adviezen toenemen, voor acute crisissituaties is € 14 miljoen toegevoegd, daarnaast zijn de maatstaven geactualiseerd. Zie tevens Raadsinformatiebrief nr. 2020-123 inzake de Septembercirculaire 2020;
- *Doordecentralisatie Beschermd wonen inclusief wijziging verdeelmodel (centrumfunctie) € 1,2 miljoen voordelig vanaf 2022 aflopend naar € 12 miljoen nadelig in 2025.*

De (voorzien) doordecentralisatie Beschermd wonen vindt plaats vanaf 2022 en de verdeling wordt vanaf 2023 gewijzigd van een historisch model naar een objectief verdeelmodel. Daarnaast heeft er volume-, prijs- en looncompensatie plaatsgevonden en vindt er een verschuiving plaats van taken en bekostiging van cliënten van gemeenten naar het Rijk (de Wet langdurige zorg). Deze wijziging wordt budgettair neutraal opgenomen omdat dit zowel doorwerkt aan de uitgavenzijde van de begroting

als aan de inkomstzijde van de begroting. In de begroting 2022-2025 wordt dit verder uitgewerkt.

B. Netto resultaat

Dit betreft het netto resultaat ten opzichte van de kadernota dat ten gunste of ten laste kan komen van de algemene middelen. Het netto resultaat wordt op hoofdlijn veroorzaakt door:

- *Accres gemeentefonds*
De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' (normeringssystematiek) hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De toe- of afname van het gemeentefonds wordt het accres genoemd. Het accres ontwikkelt zich negatief. Bij de Septembercirculaire is hierop geanticipeerd door het hanteren van behoudende scenario's waardoor het effect voor Venlo minder nadelig uitvalt dan het landelijke beeld. Het gaat hierbij om per saldo € 0,5 miljoen voordelig in 2021 aflopend naar € 1,1 miljoen nadelig in 2025.
- *Hoeveelheidsverschillen*
De algemene uitkering is zowel bijgesteld op basis van de landelijke volume-aantallen als de volume-aantallen voor de gemeente Venlo (bijv. leerlingen, inwoners etc.). Per saldo gaat het hierbij om een voordeel van € 0,8 miljoen in 2021 oplopend naar € 1,5 miljoen in 2025.
- *Overig*
Voor het jaar 2021 zijn er enkele incidentele voordelen zoals het incidenteel stopzetten van de opschalingskorting, uitkering BTW compensatiefonds en compensatie Beschermd wonen. Per saldo een incidenteel voordeel van € 3 miljoen.

Overige aandachtspunten:

Incidentele middelen jeugdzorg 2022

De arbitragecommissie over de middelen jeugdzorg heeft op 18 mei jl. uitspraak gedaan en advies gegeven over het geschil tussen Rijk en gemeenten over de structurele financiering van de jeugdzorg. Naar aanleiding van de uitspraak is het Kabinet in gesprek gegaan met gemeenten waarna besloten is dat het Kabinet in 2022 € 1,3 miljard extra beschikbaar stelt aan gemeenten voor de tekorten in de jeugdzorg. Gemeenten committeren zich daarbij aan de invulling van een set aan maatregelen die in 2022 een besparing van € 214 miljoen opleveren. Het gaat deels over maatregelen waarover recentelijk (april 2021) ook al afspraken met gemeenten zijn gemaakt.

Daarnaast gaan Rijk en de VNG, in samenwerking met andere betrokken, aan de slag met het opstellen van een Hervormingsagenda. Deze agenda bestaat uit de combinatie van een set van maatregelen en een financieel kader waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel wordt gerealiseerd.

De € 1,3 miljard komt overeen met indicatief € 7,9 miljoen voor Venlo. Na consultatie met de VNG is door het Rijk besloten om de verdeling via de algemene uitkering te laten plaatsvinden. Komende Septembercirculaire zal de daadwerkelijke verdeling van de € 1,3 miljard in de algemene uitkering van het gemeentefonds plaatsvinden. Door actualisatie van de maatstaven bij de Septembercirculaire, kan de nu gepresenteerde verdeling nog wijzigen.

Raadsinformatiebrief

Het nieuwe kabinet zal moeten besluiten over de structurele financiën en noodzakelijke aanpassingen aan het jeugdhulpstelsel om de jeugdzorg in de toekomst effectief en beheersbaar te houden.

In het in dit voorstel gepresenteerde netto-resultaat is geen rekening gehouden met deze bijdrage. De ontwikkeling zal verder gevolgd worden en zal betrokken worden bij de integrale afweging omtrent de begroting 2022-2025.

Nieuw verdeelstelsel

De fondsbeheerders hebben op 2 februari 2021 de voorlopige resultaten van het nieuwe verdeelstelsel bekend gemaakt. Tegelijk is de Raad voor het Openbaar Bestuur om advies gevraagd. Die heeft 26 maart 2021 een tussenbericht met kritische vragen en opmerkingen uitgebracht. Het ging onder andere over de uitlegbaarheid van de herverdeeleffecten, met name in het sociaal domein. Dat was voor de fondsbeheerders aanleiding het voorstel opnieuw te bezien. Onder andere wordt een maatstaf vervangen voor het verklaren van gemeentelijke kosten door de gezondheidssituatie van de inwoners.

Het ministerie van BZK heeft het nieuwe verdeelvoorstel verstuurd naar de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) voor advies.

Na ontvangst en weging van het definitieve advies van de ROB start de VNG-consultatie bij gemeenten. Een nieuw kabinet zal een besluit moeten nemen over het nieuwe verdeelstelsel. Inwerkingtreding is voorzien per 1-1-2023. De publicatie van definitieve resultaten wordt in de Meicirculaire 2022 verwacht.

Evaluatie normeringsmethodiek

De normeringsmethodiek ('samen de trap op en samen de trap af'-systematiek) wordt aan het eind van elke kabinetsperiode geëvalueerd. Momenteel wordt door het Rijk advies gevraagd bij de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB). Het nieuwe kabinet besluit hoe hiermee om te gaan.

Communicatie

N.v.t.

Vervolprocedure raad

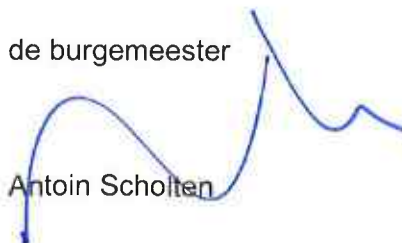
De verdere uitwerking van de Meicirculaire 2021 maakt onderdeel uit van het begrotingsproces (begroting 2022-2025) en FinRap 2021.

Burgemeester en wethouders van Venlo
de secretaris

Twan Beurskens

de burgemeester

Antoin Scholten